




တၢ်ဃုသ့ၣ်ညါချံၣ်သၢ်စၢသ့ၣ်ဆူၣ်ချ့ အတၢ်လိၣ်ဘၣ်လၢကီၢ်ကီၣ် တၢ်ဒီးကီၢ်ပယီၤအကီၢ်ဆၢဟီၣ်ကဝီၤ.တၢ်ထံၣ်န့ၢ်တၢ်လိၣ်ဘၣ်ခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်.

တၢ်ဃုသ့ၣ်ညါတၢ်လိၣ်ဘၣ်အစၢဒီးတၢ်လိၣ်ဘၣ်လၢတၢ်ထံၣ်န့ၢ်အိၣ်တဖၣ်-လၢပုၤအိၣ်ကမ့ၢ်ဖိအကျါ

- တၢ်မၤယံၤဖိအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ-ပုၤအိၣ်ကမ့ၢ်ဖိတဖၣ်တဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖး.တၢ်မၤယံၤဖိအပီးလိၤ.ဒီး အကျါအကျဲတဖၣ်ဘၣ်.အဂီၢ်အံၤ.တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတၢ်ဂီၢ်ကီၢ်.တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါတအိၣ်ဘၣ်အယီၤ.သးန့ၢ်အယီၤ.တထီၣ်ပုၤဒီးဘၣ် အယီၤ.တၢ်မၤယံၤဖိပီးလိၤတအိၣ်ဘၣ်အယီၤဒီးဆူၣ်ချ့ ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢအထီၣ်ဘၣ်တၢ်သိၣ်လိၤတအိၣ်ဘၣ်အယီၤ.တၢ်စ့ၢ်သရၢနၢ်အမၢၣ် လၢတၢ်မၤယံၤဖိအဖိခိၣ်အယီၤတဖၣ်ကထီၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢပုၤကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢ်ဟုးအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.
- ကသံၣ်မၤယံၤဖိဂီၢ်အူ-ပုၤအိၣ်ကမ့ၢ်ဖိတဖၣ်တသ့ၣ်ညါသုကသံၣ်အံၤဘၣ်ဒီးပုၤသုကသံၣ်အံၤအိၣ်စ့ၢ်ဒိၣ်မးလီၤ.
- တၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်ဖိသံၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်ဘၣ်ဖိဒီးပုၤဒုးအိၣ်ဖျၢၣ်ဖိလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်-ပုၤအိၣ်ကမ့ၢ်ဖိတဖၣ်တအိၣ်ဖျၢၣ်ဘၣ်ဖိဒီးပုၤဒုး အိၣ်ဖျၢၣ်ဖိလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်န့ၢ်ဘၣ်.အိၣ်ဖျၢၣ်ဖိဝံၣ်သ့ၣ်လူၤဒီးတၢ်မၤလီၤတၢ်ဟုးသးလၢအလီၤဘၣ်ယိၣ်တဖၣ်အိၣ်ဝဲ လီၤ.တၢ်ဂီၢ်ကီၢ်လၢကမၤလီၤစ့ၢ်ပုၤအိၣ်ဖျၢၣ်သံၣ်အနီၢ်ဂံၢ်အဂီၢ်တၢ်ဂီၢ်ကီၢ်အိၣ်ဝဲဒ်အမ့ၢ်.တၢ်ပီးတၢ်လိၣ်တအိၣ်ကူၣ်အိၣ်လၢဘၣ်.ဆူၣ် ချ့ ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤလိၣ်တအိၣ်ဘၣ်.ကသံၣ်သရၢတဖၣ်ဟးထီၣ်.တၢ်တအိၣ်စ့ၢ်အိၣ်ခိၣ်လၢတၢ်လဲၤထီၣ် က့ၤလီၤအဂီၢ်ဒီးလၢတၢ်ဖိလံၤပီးလိၤအဂီၢ်ဘၣ်.တၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဒီးသအဟုးသးအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤကီၢ်ခဲအယီၤန့ၢ်လီၤ.
- တၢ်မၤလီၤတၢ်ဟုးသးလၢအလီၤဘၣ်ယိၣ်လၢပုၤအိၣ်ကမ့ၢ်ဖိအကျါ-ပုၤမၤလီၤတၢ်ဟုးသးလၢကျဲကမ့ၢ်အိၣ်အါဝဲ.တၢ်မၤလီၤတၢ်ဟုးသး လၢကျဲလၢအတလီၤဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဒီးအဖိးသဲးစးန့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်.ပုၤမၤလီၤတၢ်န့ၢ်ပုၤဟုးတဖၣ်တဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤလိၣ်ဘၣ်ဒီးမၤတၢ်လၢ အလီၤပုၤလီၤဘၣ်ယိၣ်.

 These are the key findings of Hobstetter M, Walsh M, Leigh J, Lee C, Sietstra C, Foster A. *Separated by borders, united in need: An assessment of reproductive health on the Thailand-Burma border*. Cambridge, MA: Ibis Reproductive Health, 2012. An electronic version of the full report (in English only) is available at: <http://ibisreproductivehealth.org/work/other/thaiburmaborder.cfm>

တၢ်ယုသ့ၣ်ညါတၢ်လိာ်ဘၣ်အစၢဒီးတၢ်လိာ်ဘၣ်လၢတၢ်ထံၣ်န့ၣ်အီၤတဖၣ်-လၢပုၤခီအိၣ်ကီၢ်ဖိတဖၣ်အကျါ

- **တၢ်မၤယံၤဖိအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢပုၤခီအိၣ်ကီၢ်ဖိတဖၣ်အကျါ**-တန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်က့ၣ်,တၢ်ပိးတၢ်လီၤ,ဒီးတၢ်မၤအကျါအကျဲလၢတၢ်မၤယံၤဖိအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဂီၢ်အိၣ်စ့ၤဝဲလီၤ.တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢတၢ်အံၤအဂီၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ,သးန့ၣ်,တထီၣ်ပုၤဒီးဘၣ်အယီၤ,တၢ်မၤယံၤဖိပိးလီၤတလၢပုၤဘၣ်အယီၤ,တၢ်တန့ၢ်န့ၣ်က့ၣ်တဲၣ်ဆူၣ်ချ့ မၤစၢဝဲလီၢ်ဘၣ်အယီၤ,ဒီးတၢ်တုၤသ့ၣ်ညါန့ၢ်ဟံၣ်ဘၣ်သးတၢ်မၤယံၤဖိအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်ကဲထီၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲဖးဒိၣ်လၢတၢ်ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤယံၤဖိအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဂီၢ်လီၤ.
- **ကသံၣ်မၤယံၤဖိဂီၢ်အူ**-တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ဟံၣ်ကသံၣ်အံၤအဂီၢ်လၢကမုၢ်ကျါမ့ၢ်ဂ့ၤလၢဆူၣ်ချ့ ပုၤမၤတၢ်ဖိကျါမ့ၢ်ဂ့ၤအိၣ်စ့ၤဝဲလီၤ.တၢ်ပၢ်ဖျါအိၣ်ဝဲလၢအါတက့ၢ်ပုၤတသ့ၣ်ညါသ့ကသံၣ်အံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- **ပိာ်မုၢ်ပိာ်မၤသံၣ်ဒီးအိၣ်ဖျၢၣ်ဘၣ်ဖိဒီးပုၤဒုးအိၣ်ဖျၢၣ်ဖိလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢပုၤခီအိၣ်ကီၢ်ဖိတဖၣ်အကျါ**-လၢပုၤခီအိၣ်ကီၢ်ဖိအကျါပုၤဖိဆံးအိၣ်သ့ၣ်ပီၢ်အိၣ်အါမး,တၢ်မၤဟးဂီၢ်ဟုးအိၣ်ဝဲအါမး,ဒီးမိၢ်အဘၣ်တၢ်ညၣ်ဂီၢ်ယၢ်တဖၣ်အိၣ်အါမးလီၤ.
- **တၢ်မၤဟးဂီၢ်ဖိလၢအလီၤဘၣ်ယိာ်**-ထူၣ်မိၢ်ပုၤတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်ပၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢတၢ်မၤဟးဂီၢ်ဟုးသးလၢအလီၤဘၣ်ယိာ်အိၣ်ဝဲအါဒိၣ်မးလၢပိာ်မုၢ်ခီအိၣ်ကီၢ်ဖိတဖၣ်အကျါလီၤ.ပုၤမၤဟးဂီၢ်န့ၢ်ပုၤဟုးတဖၣ်သ့က့ၤလၢအလီၤဘၣ်ယိာ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးဒၣ်ရၢရၢလီၤ.

တၢ်ယုသ့ၣ်ညါတၢ်လိာ်ဘၣ်အစၢ-လၢပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤဖိအကျါ

- **တၢ်မၤယံၤဖိအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ**-တၢ်ဆါဟံၣ်အိၣ်လၢဒဲကဝီၤပုၤတဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢလၢတၢ်မၤယံၤဖိအဂီၢ်န့ၣ်သက့သးန့ၣ်,ပုၤတထီၣ်ပုၤဘၣ်တဖၣ်,ဒီးတၢ်စ့ၤသရူၣ်န့ၣ်ကမၣ်လၢတၢ်မၤယံၤဖိအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဖိခိၣ်တဖၣ်အိၣ်ဝဲအယီၤကဲထီၣ်တၢ်တံာ်တၢ်လၢကမုၢ်ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤယံၤဖိအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဂီၢ်လီၤ.
- **ကသံၣ်မၤယံၤဖိဂီၢ်အူ**-တၢ်သ့ၣ်ညါကသံၣ်အံၤအဂီၢ်တအိၣ်ဘၣ်,တၢ်ဟ့ၣ်လီၤကသံၣ်အံၤလၢဒဲကဝီၤပုၤတအိၣ်ဘၣ်,ပုၤဟ့ၣ်နီၤကသံၣ်မၤယံၤဖိဂီၢ်အူတဖၣ်တအိၣ်ဒီးတၢ်ဘျုးလီၤတၢ်လီၤဆဲးလၢကဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤကသံၣ်အံၤလၢတၢ်အိၣ်သးဒဲလဲၣ်အခါဖဲလဲၣ်န့ၣ်ဘၣ်.
- **ပုၤဖိအိၣ်ဖျၢၣ်သံ**-အိၣ်ဖျၢၣ်ဖိဒီးပုၤစုသ့လၢဒဲကဝီၤတၢ်ဆါဟံၣ်ပုၤသ့ဘၣ်ဆၣ်တၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်ဖိသံသ့အနီၢ်ဂံၢ်အိၣ်အါန့ၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်လၢကီၢ်က့ၣ်တဲၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်တက့ၢ်လီၤ.
- **တၢ်မၤဟးဂီၢ်ဟုးလၢကျဲၤလီၤဘၣ်ယိာ်**-တၢ်မၤဟးဂီၢ်ဟုးလၢကျဲၤလီၤဘၣ်ယိာ်အိၣ်ဝဲဒီးတၢ်ဆုၤပုၤဆါလၢကမၤလီၤတၢ်ဟုးဆူၣ်ကီၢ်က့ၣ်တဲၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်န့ၣ်တအိၣ်ဘၣ်.

တၢ်ဟ့ၣ်က့ၣ်လၢတၢ်ယုသ့ၣ်ညါတၢ်လိာ်ဘၣ်အစၢဖိခိၣ်

တၢ်ဟ့ၣ်ပီၤညါဘၣ်သးတၢ်မၤယံၤဖိအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ,တၢ်ဟ့ၣ်က့ၣ်,တၢ်ပိးတၢ်လီၤ,ဒီးတၢ်မၤအကျါအကျဲတဖၣ်-ကမုၢ်သၢဖုလၢအံၤပၢ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်ဒိၣ်ကတၢ်လၢအမ့ၢ်ချံသ့ၣ်စၢသ့ၣ်ဆူၣ်ချ့ အတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်န့ၣ်လီၤ.ဒဲသိးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤကအိၣ်ဂၢ်ဆိးကျါအဂီၢ်,တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢကဘၣ်အိၣ်ယုာ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤယံၤဖိပိးလီၤဒီးတၢ်လိာ်ဘၣ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်ပီၤညါအဂီၢ်,ယုာ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ပီၤညါဆူၣ်ပုၤတက့ၢ်စုာ်စုာ်လီၤဆီၣ်ဒၣ်တၢ်ပုၤသးစၢဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

သးစၢတဖၣ်အဂီၢ်ချံသ့ၣ်စၢသ့ၣ်ဆူၣ်ချ့-လၢပုၤကမုၢ်သၢဖုလၢအကျါတၢ်ဟ့ၣ်က့ၣ်,မၤစၢပုၤသးစၢဒီးပုၤဒိၣ်တုာ်ခိၣ်ပုၤလၢအတထီၣ်ပုၤဒီးဘၣ်တဖၣ်လၢချံသ့ၣ်စၢသ့ၣ်ဆူၣ်ချ့ သန့ၣ်အဂီၢ်တၢ်ပၢ်လီၤကျဲၤကျဲၤတၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးတအိၣ်ဘၣ်.အဂီၢ်ဒဲအံၤတၢ်ကရၢကရိလၢအမၤတၢ်လၢချံသ့ၣ်စၢသ့ၣ်ဆူၣ်ချ့ အဂီၢ်တဖၣ်န့ၣ်,တအိၣ်ဒီးတၢ်တိာ်ကျဲၤလီၤဆီၣ်လၢသးစၢအဂီၢ်ဘၣ်အယီၤလီၤ.အလီၢ်အိၣ်လၢတၢ်ကဆီၣ်ထွဲမၤဆူၣ်ထီၣ်တၢ်ဟ့ၣ်

တၢ်သိၣ်လိလၢဆူၣ်ချ့ မၤစၢတဖၣ်အကျါဒ်သိးပှၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်အတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ဟံးဒီးအတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဘၣ်ကအါထီၣ်အဂီၢ်တကးဘၣ်ကမၤအါထီၣ်စ့ၢ်ကိးအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ထံၣ်တၢ်ကွၢ်ဖိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.အလီၢ်အိၣ်လၢတၢ်ကဆိၣ်ထွဲစ့ၢ်ကိးတၢ်ထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိးလၢကရၢမၤစၢချ့သ့ၣ်စၢသ့ၣ်ဆူၣ်ချ့ တဖၣ်အဘၣ်စၢဒီးတၢ်ထံၣ်လိာ်ဆဲးကျိးအါထီၣ်သးစၢတဖၣ်.လီၤဆီၣ်တၢ်ကရၢလၢအမၤသကိးတၢ်လံာ်လၢချ့သ့ၣ်စၢသ့ၣ်ဆူၣ်ချ့ အဂီၢ်တဖၣ်အကျါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်ကသံၣ်မၤယံၤဖိဂ့ၢ်ဂီၢ်အူ-တၢ်သ့ၣ်ကသံၣ်မၤယံၤဖိဂ့ၢ်ဂီၢ်အူအိၣ်စ့ၢ်လၢပှၤသၢဖုလၢအကျါန့ၣ်လီၤ.ဆူၣ်ချ့ ပှၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်.တၢ်ကရၢကရိအတၢ်မၤခိၣ်တဖၣ်.ဒီးပှၤတတဖိတဖၣ်-လီၤဆီၣ်တၢ်ပှၤခီအိၣ်ကီၢ်ဖိတဖၣ်ဒီးပှၤအိၣ်ကမ့ၢ်တဖၣ်အကျါ-တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ဟံးသ့ၣ်ဒီးယုထီၣ်ကသံၣ်မၤယံၤဖိဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတအိၣ်ဝဲဒၣ်ဘၣ်န့ၣ်တၢ်အုၣ်သးအိၣ်ဝဲလီၤ.မ့ၢ်မၤလၢဒဲကဝီၤတဖၣ်တခီတၢ်ဆါဟံၣ်တဖၣ်အတၢ်ဘျၢအိၣ်လၢတၢ်တဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤကသံၣ်မၤယံၤဖိဂ့ၢ်ဂီၢ်အူဘၣ်န့ၣ်လီၤ.တမံၤဂ့ၢ်တမ့ၢ်ဂ့ၢ်.ထူၣ်မိၢ်ပှၤကရၢတဖၣ်ယုၣ်ဒီးပှၤတတဖိတဖၣ်အလီၢ်အိၣ်လၢကဒီးန့ၢ်ဘၣ်ပိညါဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ဟံးအါထီၣ်ဘၣ်သးကသံၣ်မၤယံၤဖိဂ့ၢ်ဂီၢ်အူအဂ့ၢ်လီၤ.

ပိာ်မုၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်ဖိသံးဒီးတၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်ဘၣ်လၢအမံၢ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်စုသ့ၣ်ခိၣ်ဘၣ်-လၢတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်အါမံၢ်အါကလုာ်အယိတၢ်ကရၢကရိလၢအမၤစၢတၢ်လၢပှၤအိၣ်ကမ့ၢ်ဖိအကျါတဖၣ်အလီၢ်အိၣ်လၢတၢ်ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢအတၢ်ဖဲတၢ်မၤဒ်သိးကအိၣ်ကိးဆိးကျါအဂီၢ်ကဘၣ်မ့ၢ်တၢ်မၤစၢလၢအန့ၣ်ယံၣ်လၢအါ.ယုၣ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢလၢတၢ်ကရၢကရိအဂီၢ်န့ၣ်ကမ့ၢ်တၢ်မၤစ့ၢ်လီၤက့ၢ်တၢ်သံတၢ်ပှၤလၢပိာ်မုၢ်ပိာ်မၤအကျါလီၤ.

တၢ်မၤစ့ၢ်လီၤက့ၢ်တၢ်မၤဟးဂီၢ်ဟးလၢအမၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတၢ်တဖၣ်-တၢ်မၤဟးဂီၢ်ဟးသးလၢကျဲလၢအလီၤဘၣ်ယိၣ်တဖၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သံတၢ်ပှၤဒီးတၢ်ဆုးတၢ်ဆါလၢပိာ်မုၢ်တဖၣ်အကျါတပယုၣ်ယိလၢလီၢ်အဝီၤတဖၣ်အံၤအပူၤလီၤ.အလီၢ်အိၣ်ဒိၣ်နီၢ်မးလၢတၢ်ကရၢကရိအတၢ်မၤခိၣ်တဖၣ်ဒီးပှၤတတခိၣ်န့ၢ်တဖၣ်ကဘၣ်ကတိၤသကိးတၢ်ဖျိဖျိဖျါဖျါလၢတၢ်မၤဟးဂီၢ်ဟးလၢကျဲလီၤဘၣ်ယိၣ်အံၤအဂ့ၢ်လီၤဆီၣ်တၢ်လၢပှၤခီအိၣ်ကီၢ်ဒီးပှၤအိၣ်ကမ့ၢ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.အါန့ၢ်အန့ၢ်.လၢပှၤသၢဖုလၢအဂီၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်ဒိၣ်ကတၢ်အိၣ်ဝဲတမံၤလၢအမ့ၢ်တၢ်တဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤဟးဂီၢ်ဟးလၢကျဲလၢအပူၤဖျဲးတကတီၢ်ယိအိၣ်ဒီးသဲးစးအတၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးဘၣ်အယိလီၤ.တၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤဟးဂီၢ်ဟးလၢကျဲလၢအပူၤဖျဲးယုၣ်ဒီးသဲးစးအတၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးမ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်.တၢ်မၤဟးဂီၢ်ဟးလၢကျဲလၢအလီၤဘၣ်ယိၣ်အပူၤအံၤကအိၣ်ဒီးဒၣ်တၢ်လၢပှၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအကျါလီၤ.



တၢ်ဆဲးကျိးဒီးတၢ်မၤသကိး-ထူၣ်မိၢ်ပှၤကရၢမၤသကိးတၢ်တဖၣ်အတၢ်မၤကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ်န့ၢ်အိၣ်သ့ၣ်ဖဲလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဆဲးကျိးမၤသကိးအယိလီၤ.အန့ၢ်ဒီး.အလီၢ်အိၣ်လၢတၢ်ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢတၢ်မၤနီၣ်မၤယါတၢ်ဖဲတၢ်မၤတဖၣ်ဒီးနီၤဟ့ၣ်လိာ်သးတၢ်လဲၤခီဖျိန့ၣ်လီၤ.တၢ်ဟ့ၣ်ခိဟ့ၣ်နီၤတၢ်မၤအတၢ်မၤနီၣ်မၤယါဒီးတၢ်မၤအဖိအသ့ၣ်တဖၣ်ကဲထီၣ်တၢ်မၤအဖိအတၢ်အုၣ်သးသတးဒီးကဲထီၣ်တၢ်မၤစၢလၢပှၤမၤသကိးတၢ်အဂၤတဖၣ်ကဟံးသ့ၣ်အဖိအတၢ်အုၣ်သးန့ၣ်အဂီၢ်လီၤ.